

Hygienrutiner och klädregler för lokalvårdspersonal - Rutin - Hälso- och sjukvård Region Gävleborg

Titel: Hygienrutiner och klädregler för lokalvårdspersonal	Dokumentkategori: Rutin	Omfattning: Hälso- och sjukvård Region Gävleborg
Dokumentägare: Avdelningschef Hälso- och sjukvårdsgemensamma resurser	Dokumentansvarig: Administratör Vårdhygien	Beslutsinstans: Avdelningschef Hälso- och sjukvårdsgemensamma resurser
Diarienummer: Ej tillämpligt		Datum för översyn: Se giltigt t.o.m.

Innehåll

1.	Syfte och omfattning	2
2.	Innehåll	2
2.1.	Bakgrund	2
2.2.	Arbetskläder	3
2.2.1.	Förvaring och utlämning av arbetskläder	3
2.2.2.	Skyddsutrustning	3
2.2.3.	Operationsavdelning och sterilcentral	3
2.3.	Handhygien	3
2.3.1.	Handdesinfektion	4
2.3.2.	Handtvätt	4
2.3.3.	Handskar	4
2.4.	Smycken och hår	5
2.5.	Tatueringar	5
3.	Kommunikation och implementering	5
4.	Medverkande och granskare	5
5.	Referenser	5
6.	Senaste revideringar	5

1. Syfte och omfattning

Syftet med denna rutin är att förebygga smittspridning och vårdrelaterade infektioner. Rutinen omfattar lokalvårdspersonal hos lokalvårdslieferantören inom hälso- och sjukvård i Region Gävleborg.

2. Innehåll

2.1. Bakgrund

Vårdrelaterade infektioner som en patient eller personal får i samband med vård eller behandling är ett problem i svensk hälso- och sjukvård.

Lokalvårdens personal kan via händer, men även kläder, överföra smittämnen. Den viktigaste åtgärden för att förebygga smittspridning via lokalvården är basala hygienrutiner. Dessa ska därför tillämpas av all personal i lokalvårdens arbete.

Läs mer angående vårdrelaterade infektioner här: [Att förebygga vårdrelaterade infektioner - Kunskapsunderlag](#)

Läs Socialstyrelsens föreskrift angående basala hygien- och klädregler här: [SOSFS 2015:10 Basal hygien i vård- och omsorg](#)

2.2. Arbetskläder

- Ska vara kortärmade
- Bytas varje dag
- Bytas vid behov om arbetskläderna blir smutsiga
- Ska endast användas på arbetsplatsen
- Under arbetskläderna kan en privat kortärmad undertröja användas så länge som den inte syns
- Om huvudduk används ska den fästas upp och även stoppas in under arbetsdräktens överdel
- Huvudduken ska bytas dagligen samt även vid behov om den blir smutsig
- Vissa enheter har speciella rutiner angående arbetskläder och då ska lokalvården följa dessa

2.2.1. Förvaring och utlämning av arbetskläder

- Rena arbetskläder ska förvaras i särskilt förråd (dvs. inte personalskåp).
- Innan arbetskläderna tas från hyllan i förrådet skall händerna desinfekteras.
- Använda arbetskläder ska lämnas i tvättsäck direkt efter avslutat arbetspass.
- Handdesinfektion används efter att kläderna har lämnats för tvätt.

2.2.2. Skyddsutrustning

Engångsförkläde i plast används för att skydda arbetskläderna och ska användas

- vid rengöring av vårdrum och behandlingsrum
- vid rengöring av hygienutrymme

Platsförklädet tas av och slängs direkt efter användning och får inte användas utanför rummet som har städats.

2.2.3. Operationsavdelning och sterilcentral

- Innan arbete inom dessa enheter påbörjas ska en introduktion ges
- Specialarbetsdräkt för operation används enbart på operationsavdelning och sterilcentral
- Operationsbussarongen utan mudd ska stoppas innanför byxan
- Operationsmössa (engångs) ska användas. Den ska täcka allt hår på huvudet
- Operationskläderna tas av när man lämnar operationsavdelning eller sterilcentral
- Vid återkomst till operationsenhet eller sterilcentral tas nya operationskläder på

2.3. Handhygien

För att kunna utföra en korrekt handdesinfektion ska följande punkter uppfyllas:

- Kortklippta naglar, utan nagellack och utan konstgjort material såsom t.ex. lösnaglar och påbyggnadsnaglar

- Händer och underarmar ska vara fria från bandage, plåster, stödskenor, klocka, armband, ringar och annat liknande
- Hel hud, inga sår eller eksem på händer eller underarmar (inklusive armbåge)

2.3.1. Handdesinfektion

Händerna ska desinfekteras med handdesinfektion när de har vidrört något som inte är rent, exempelvis mobiltelefon, hissknapp, dörrhandtag, nycklar, säng, hjälpmedel. Händer och underarmar ska även desinfekteras bland annat:

- vid ankomst till en enhet
- innan ett rum börjar städas
- innan handskar tas på
- vid handskbyte
- efter handskar tagits av
- när ett rum lämnas
- innan raster och lunch

Eftersom händerna är den vanligaste vägen för smittspridning, desinfektera hellre händerna en gång för mycket än för lite. Handdesinfektion innehåller mjukgörande ämnen så att händerna inte blir torra.

2.3.2. Handtvätt

I första hand ska händerna desinfekteras, men vid vissa tillfällen ska händerna även tvättas med flytande tvål och vatten. Händerna ska tvättas:

- när de är synligt smutsiga
- efter toalettbesök
- innan matintag
- efter städning av rum där en patient med kräkning och/eller diarréer vårdas

Efter handtvätt ska händerna också desinfekteras. Se till att händerna är riktigt torra innan handdesinfektion utförs. Händerna kan bli torra av för mycket handtvätt så gör en handdesinfektion i första hand och tvätta händerna enligt ovan.

2.3.3. Handskar

Syftet med handskar är att minska mängden virus och bakterier som når huden. Precis som att händerna är den vanligaste vägen för smittspridning så är risken lika stor att handskarna kan sprida virus och bakterier vidare till andra ytor.

Händerna ska desinfekteras före och efter användning av handskar samt vid byte av handskar. Handskar är för engångsbruk och ska endast användas vid:

- risk för kontakt med kroppsvätskor som t.ex. blod, urin, avföring eller kräkning

Handskar ska bytas efter varje moment och ska slängas direkt i restavfall efter att de tagits av.

2.4. Smycken och hår

Örhängen och andra smycken i piercade hål kan användas om de inte hänger ner i arbetsfältet. En synlig piercing som är infekterad kan innebära en risk för kontaktsmitta via händer. Långt hår ska sättas upp. Långt skägg ska också flätas samt sättas upp.

2.5. Tatueringar

Tatueringar på händer och underarmar skall vara läkta för att kunna utföra en korrekt handdesinfektion.

3. Kommunikation och implementering

Detta överordnade styrdokument får inte brytas ner på underliggande nivå utan samråd med dokumentansvarig. Driftledare på logistik och service ansvarar för att rutinen är känd och tillämpas av lokalvårdsleverantören. Lokalvårdsleverantörens arbetsledare ansvarar för att denna rutin implementeras och efterföljs av alla lokalvårdare.

4. Medverkande och granskare

Rutinen är framtagen av Vårdhygien. Granskning är utförd av Madelene Lindh tjänsteägare lokalvården och Caroline Andersson driftledare, båda från Logistik och serviceavdelning.

5. Referenser

Dokumentnamn	Plats
Att förebygga vårdrelaterade infektioner - Kunskapsunderlag	www.folkhalsomyndigheten.se
SOSFS 2015:10 Basal hygien i vård- och omsorg	www.socialstyrelsen.se
Vårdhygien - Region Gävleborg	www.regiongavleborg.se

6. Senaste revideringar

Datum	Revisionsnr	Ändring
2026-03-10	1	Nytt dokument ID på grund av ny dokumentstyrning, ersätter 09-350059